Lieta nr.C20 **2750** 13.

2014.g.

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

2014.gada 27.janvārī

Liepājas tiesa: tiesnese A.Pomerance

ar sekretāri E.Strīķi

piedaloties prasītājai /pers. A/, zv.advokātei I.Kibelko

piedaloties atbildētājam /pers. B/

Izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam un tiesas sēdē

konstatēja:

Prasītāja /pers. A/ 2013.gada 7.jūnijā cēlusi Liepājas tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu 100 latu apjomā/datums/dzimušā dēla /pers. C/ un/datums/dzimušā dēla /pers. D/ uzturam.

Prasībā minēts, ka atbildētājs ir minēto bērnu tēvs. Kopš 2012.gada vasaras kopdzīve pārtraukta, uzturlīdzekļus bērnu uzturam atbildētājs sniedz neregulāri un nepietiekamā apjomā. Uzskata, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis – darba algas neto ienākumi Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā 310,63 lati, ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma ``/nosaukums/`` Rucavas pagastā, 60 bišu saimes – pierāda viņa spēju maksāt katra bērna uzturam 100 latus mēnesī.

Prasītāja norādījusi, ka viņas neto darba alga Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā ir 250,00 lati, kā arī viņa saņem ģimenes valsts pabalstu 38 latu apjomā mēnesī.

Prasība pamatota uz Latvijas Civillikuma 177., 179.pantu.

Prasība celta Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā, kā maza apmēra prasība. Prasītāja norādījusi, ka vēlas lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Atbildētājs sniedzis paskaidrojumus Latvijas Civilprocesa likuma 250.^{23} panta kārtībā, kuros norādījis, ka prasību neatzīst. Viņa vidējā darba alga ir 271,67 lati mēnesī, uzturlīdzekļu maksājumus veic katru mēnesi bērnu uzturam kopējā apjomā 100 lati. Neatbilst patiesībai apgalvojums, ka saņem ienākumus no bišu produktu pārdošanas, tieši otrādi- tās uzturot radušies zaudējumi. Norādījis, ka vēlas lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Latvijas Civilprocesa likuma 250.$^{25.}$ panta 2.daļā noteikts, ka ja puses nelūdz lietas izskatīšanu tiesas sēdē, vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

No lietas materiāliem redzams, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22} panta 1.daļai, pusēm ir skaidrotas pušu procesuālās tiesības, pusēm sniegta informācija par tiesnesi, kura tiesvedībā atrodas lieta, kā arī pusēm sniegta informācija par tiesībām pieteikt noraidījumu tiesnesim.

No lietas materiāliem redzams, ka abas puses pieteikušas lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{26} pantam, lieta izskatāma tiesas sēdē.

Prasītāja /pers. A/ tiesas sēdē prasību uzturēja, paskaidroja, ka atbildētājs varētu maksāt uzturlīdzekļus katra bērna uzturam 80 latu apjomā, ja būtu panākta vienošanās, bet atbildētājs tam nav piekritis. Norādīja, ka 20 bišu saimes atradušās arī viņas dzīves vietā, bet atbildētājs tās aizvedis, liedzot bērniem naturālu palīdzību. Atbildētājs veic bišu mājas celtniecību, pārdod medu, gūst papildus ienākumus. Atbildētājs ir mednieks, naturālu palīdzību nesniedz. Norādīja, ka katru mēnesi atbildētājs bērnu uzturam sniedz materiālu palīdzību 50 latu apjomā, kas ir nepietiekami. Bērni sākuši apmeklēt bērnu dārzu, nepieciešami papildus apavi. Katra bērna uzturam nepieciešami 186,33 lati mēnesī.

Atbildētājs /pers. B/ tiesas sēde prasību atzina daļēji t.i. atzina prasību 60 latu apjomā katra bērna uzturam mēnesī. Paskaidroja, ka 2008.gada 20.oktobrī noslēgts uztura līgums ar /pers. E/, saskaņā ar kuru viņam ir noteiktas mantiska rakstura saistības. Viņa darba alga ir neto 300 lati (2013.gada decembrī piemēram). Nenoliedz, ka uzskaitē ir 60 bišu saimes, bet 2013.gadā ieguvis par medu tikai 1200 latus, no kuriem izdevumi bijuši 1050 lati par sīrupu, ārstēšanu, jaunu rāmīšu iegādi. Nenoliedz, ka medu realizē. Saimniecības ēku būvē kopā ar brāli. Norāda, ka viņam pieder automašīna 1988.gada izlaiduma, taču tā nepieciešama, lai nokļūtu darbā. Nenoliedz, ka nodarbojas ar medībām, pieder bise, dažkārt iegūst medību gaļu. Pēdējo maksājumu bērnu uzturam veicis 2014.gada 7.janvārī. Uzskata, ka 80 lati mēnesī katra bērna uzturam neatbilst viņa mantiskam stāvoklim un iespējām.

Noklausījusies pušu sniegtos paskaidrojumus, advokātes argumentus, pārbaudījusi pierādījumus, tiesa atzīts, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

No lietas materiāliem – bērnu dzimšanas apliecībām - redzams, ka /pers. C/ dzimis 2009.gada 13.augustā, /pers. D/ dzimis/datums/un kā viņu vecāki reģistrēti /pers. A/ un /pers. B/.

Saskaņā ar Latvijas Civillikuma 179.panta 1.daļu (redakcijā no 2013.gada 1.janvāra) vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu, bet saskaņā ar minētās normas 5.daļu – minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru Kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja katra bērna uzturam 100 latus mēnesī (EURO 142,29).

Nosakot uzturlīdzekļu apmēru tiesai jāvadās pēc vecāku mantiskā stāvokļa un spēju konstatācijas un to izvērtējuma, bērniem nepieciešamo izdevumu kritēriju izvērtējuma.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājas vidējie ienākumi ir neto darba alga Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā 250,06 lati mēnesī (EURO 355,81), kā arī viņas mantisko stāvokli raksturo valsts ģimenes pabalsts 16 latu apjomā (EURO 22,74) mēnesī par abiem bērniem, kopā mēneša budžets 266,06 lati (EURO 378,55). Prasītāja nodrošina bērniem mājvietu, veic ikdienas aprūpi. Ienākums uz vienu ģimenes locekli 88,69 lati (266,06 :3=88,69 LVL),(EURO 126,20).

No lietas materiāliem – uzziņas no Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta redzams, ka atbildētāja vidējie ienākumi ir neto darba alga 310,63 lati mēnesī (EURO 441,99). Atbildētāja mantisko stāvokli raksturo 60 bišu saimes, ko pierāda lauksaimniecības datu centra 2013.gada 6.maija uzziņa par ``ganāmpulku``. Atbildētājs nav noliedzis, ka viņš nodarbojas ar biškopību.

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājam pieder ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma ``/nosaukums/` Rucavas pagastā. No lietas materiāliem, tai skaitā iesniegtā foto, redzams, ka minētajā īpašumā notiek ēkas būvniecības darbi. Minēto apliecina arī atbildētājam izsniegtā būvatļauja. Atbildētājs tiesas sēdē apliecināja, ka ēkai salīdzinoši ar foto redzamo, ir uzlikts jumts.

No lietas materiāliem – CSDD uzziņas un bankas konta – redzams, ka atbildētājam pieder automašīna Audi 80 , v.reģ. nr./reģistrācijas numurs/, kura pēc atbildētāja teiktā ir tehniskā kārtībā, tiek izmantota, tātad ir ienākumi, lai to izmantotu.

Prasītāja aprēķinājusi bērna ikmēneša izdevumu pozīcijas, no kurām redzams, ka to apjoms ir 186,33 lati mēnesī (EURO 265,13). No tām atbildētājs, kā objektīvus atzinis izdevumus - ārsta apmeklējumiem, potēm, ceļa izdevumiem 5 lati, zāles, medikamenti 10 lati, apavi 15 lati, apģērbs 10 lati, veļas pulveris 2,50 lati, izklaides 5 lati, rotaļlietas, grāmatas 4 lati, neparedzētie izdevumi 5 lati, pārtika 60-70 lati, kopā atzinis izdevumus 126,50 latu apjomā mēnesī viena bērna uzturam (EURO 180,00).

Tiesa ņem vērā, ka prasītāja nodrošina bērniem mitekli, kas rada papildus izdevumus, kā arī tiesa ņem vērā, ka atbilstoši izsniegtai uzziņai /pers. C/ un /pers. D/ sākuši apmeklēt pirmsskolas bērnu iestādi ``/nosaukums/`` un mēneša vidējā maksa katram bērnam ir 25 EURO (17,57 lati). Kopā izdevumi vienam bērnam bez mitekļa nodrošinājuma ir 144,07 lati (126,50+17,57=144,07 lati), (EURO 205,00).

Atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem nr.1096 ``Par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundu tarifa likmi`` Latvijas valstī minimālā darba alga no 2011.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim bija noteikta 200 lati mēnesī.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra MK noteikumiem nr.37 ``Par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem`` (spēkā no 2013.gada 18.janvārā), katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus – par bērnu no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet par bērnu no viņa septiņu gadu vecuma līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

No minētā secināms, ka vienam bērnam pienākošais uzturlīdzekļu minimālais apmērs, kuru būtu jāmaksā katram no vecākiem neatkarīgi no viņu mantiskā stāvokļa, 2013.gadā bija vismaz 50 lati (25% no 200 LVL=50LVL), kurus atbildētājs ir maksājis.

Savukārt atbilstoši 2013.gada 27.augusta MK noteikumiem nr.665 `` Par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundu tarifa likmi`` minimālā darba alga Latvijas valstī ar 2014.gada 1.janvāri noteikta 320 EURO. Tas savukārt nozīmē, ka neatkarīgi no vecāku mantiskā stāvokļa minimālie uzturlīdzekļi, kurus jānodrošina vecākam par bērnu vecumā no 0-7 gadiem ir 80 EURO (56,23 lati).

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu apjoms katra bērna uzturam nosakāms 79,42 latu apjomā jeb 113 EURO apjomā. Noteiktie 113 EURO salīdzinoši ar minimāliem uzturlīdzekļiem EURO 80, ir lielāki par 33 EURO par vienu bērnu (jeb 23,20 latiem). Minētā maksājamā starpība mantiskā stāvokļa izvērtējumā pamatota ar lietas iztiesāšanas gaitā gūtiem pierādījumiem par atbildētāja mantisko stāvokli ņemot vērā papildus nodarbošanos un ienākumus. Prasītāja un atbildētājs nav iesnieguši konkrētus pierādījumus par atbildētāja gūtajiem ienākumiem no biškopības, tomēr lietas iztiesāšanas gaitā tiesa noskaidrojusi, ka atbildētājam pieder aktīvas 60 bišu saimes, viņš nodarbojas ar biškopību, realizē produkciju, ir izveidojies zināms klientu loks. No tiesas sēdē sniegtiem atbildētāja paskaidrojumiem izriet, ka no vienas bišu saimes sezonā ir iespējas iegūt medu 20-25 kg apmērā, bet 1 litra medus vērtība (0,7 kg) ir 4 lati. Atbildētājs nav noliedzis, ka īpašumā ``/nosaukums/`` notiek būvniecība un ka būvniecības atļauja (tai skaitā) izsniegta uz viņa vārda. Atbildētājs nav noliedzis, ka viņš ir aktīvs mednieks, gūst medījuma gaļu.

Tiesa konstatē, ka atbilstoši Civillikuma 179.panta 1.daļas saturam atbildētāja mantiskais stāvoklis ir pietiekošs uzturlīdzekļu maksājumiem EURO 113 jeb 79,42 latu apjomā ik mēnesi katra bērna uzturam.

No lietas materiāliem redzams, ka 2008.gada 20.oktobrī atbildētājs un /pers. E/ noslēguši uztura līgumu, saskaņā ar kura nosacījumiem, /pers. E/ nodevusi saviem dēliem /pers. B/ un /pers. F/ katram īpašumā ½ domājamo daļu no īpašuma ``/nosaukums/``, Rucavas pagastā, kas sastāv no zemes 0,6 ha platībā, dzīvojamās ēkas un divām palīgceltnēm. Puses vienojušās, ka uztura vērtība nosakāma 27 latu apjomā mēnesī. Tiesa ņem vērā, ka līgums ir spēkā, tas atbilstoši Civillikuma 1587.panta noteiktam, ir jāpilda. Tomēr vienlaicīgi tiesa ņem vērā, ka apgādājamā persona ir /pers. C/ un /pers. D/ vecmāmiņa, kura pati veic algotu darbu, atbildētāja dzīves vieta noteikta ``/nosaukums/``, minētajā īpašumā ir 2 siltumnīcas, tiek veikta jaunas ēkas būvniecība.

Ņemot vērā, ka spriedums skar bērnu intereses, kuras atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. pantam vienmēr ir prioritāras, tiesa atzīst, ka tas atbilstoši Latvijas Civilprocesa likuma 205.panta 1.daļas 1.punktam ir izpildāms nekavējoši.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta 1.daļas 3.punktu, prasītāji lietās par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta 1.daļai, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksas bijis atbrīvots, valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta 1.daļas ``b`` apakšpunktam, no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 343,12 EURO (226x12mēn.=2712,00un 320,00EURO+4% no 578,00=320,00+23,12=343,12EURO) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,16 lati (EURO 4,50).

Atbilstoši 42.panta 1.daļai, 44.panta 1.daļas 1.punktam, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami izdevumi 10 lati par pierādījumu iegūšanu (par uzziņu no lauksaimniecības datu bāzes), izdevumi 3 lati (par uzziņu par deklarēto dzīvesvietu), 4,69 lati (par uzziņu no CSDD par atbildētājam piederošo transporta līdzekli), kā arī 121,00 lats par advokāta sniegtiem pakalpojumiem, kopā izdevumi 138,69 lati jeb 197,34 EURO (1:0,702804).

Atbilstoši ES Padomes Regulas (EK) 974/98 (1998.gada 3.maijs) par EURO ieviešanu 1.pantam, EURO ieviešanas kārtības 4.panta 2.daļai, piedzenamās summas nosakāmas EURO vienībās lata attiecībā 1:0,702804.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta 1.daļas 1.punktam, sprieduma izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu, ir izpildāma nekavējoties.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Tiesa atzīst, ka atbildētājam daļā par tiesas izdevumu piedziņu, nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Ņemot vērā minēto un vadoties no Latvijas Civilprocesa likuma 2., 4., 5., 8., 10., 34., 35., 37., 39. 42., 193., 194., 204.[1] pantu, 250.[25] pantu tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, /personas kods/, par labu /pers. A/, /personas kods/, uzturlīdzekļus bērnu uzturam:

- dēla /pers. C/, /personas kods/, uzturam EURO 113 vienu simtu trīspadsmit euro) ik mēnesi sākot no 2013.gada 7.jūnija līdz bērna astoņpadsmit gadu vecumam, bet ieskaitot nomaksātos uzturlīdzekļu maksājumus no 2013.gada 7.jūnija līdz 2014.gada 7.janvārim.

- dēla /pers. D/, /personas kods/, uzturam EURO 113 (vienu simtu trīspadsmit euro) ik mēnesi sākot no 2013.gada 7.jūnija līdz bērna astoņpadsmit gadu vecumam, bet ieskaitot nomaksātos uzturlīdzekļus maksājumus no 2013.gada 7.jūnija līdz 2014.gada 7.janvārim.

Piedzīt no /pers. B/, /personas kods/, par labu /pers. A/, /personas kods/, izdevumus EURO 197,34 (vienu simtu deviņdesmit septiņus euro un trīsdesmit četrus centus).

Piedzīt no /pers. B/, /personas kods/, par labu Tiesu administrācijai ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EURO 4,50 (četrus euro un piecdesmit centus).

Noteikt /pers. B/sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu par labu valstij (Tiesu administrācijai) – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atzīt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Spriedums apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā nav pārsūdzams.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2014.gada 27.janvāra - Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnese A.Pomerance